Det bulgariska burspråket

En novell av Alexander Hofer

”Kärlek är när man även i små saker hittar den stora lyckan”

kapitel 1

Erik Hjelt hade alltid varit en ganska okomplicerad man. Hade hade utan att bråka borstat sina tänder, bäddat sin säng, kommit i tid till skola och arbeten, tagit studenten med mer än godkända betyg och ganska snabbt hittat ett jobb inom bygg och schakt. Nu satt han på sitt kontor efter att genom den långa vägen jobbat sig upp inom företaget och blivit besiktningsman. Kanske skulle kroppen orka några år till nu när han slapp allt tungt kroppsarbete. Trots detta var han ändå inte nöjd fast han var en man som inte ställde några stora krav på livet. Det var många år sedan han och hans fru Miriam hittat på något roligt tillsammans. Erik hade egentligen en ganska bra lön men Miriam var sedan två år tillbaka sjukskriven pga sin svåra skolios och Erik fick nu dra det tunga lasset med större delen av räkningar och matinköp. Radhuset var långt ifrån färdigamorterat och oftast tog Erik bussen till jobbet för att slippa kostnader för vägtullar, parkering och bensin. Han hade länge velat överraska Mirian med en resa. De hade inte varit utomlands sedan sin smekmånad i Vendedig som till största delen hade varit en bröllopspresent från Miriams pappa. Det Miriam inte visste var att Erik trots knaper ekonomi hade lagt undan pengar för att kunna ta dom ifrån den gråa vardagen och deras kärleksliv som gick på sparlåga. Trots sina ansträngningar hade Erik inte lyckats spara undan mer än sju tusen kronor. Julen stod inför dörren och Erik vände på varje krona för att kunna ge Miriam en efterlängtad julklapp. Han åkte buss, hade sagt upp sin prenumeration på Dagens industri och åt motvilligt Miriams medskickade matlådor istället för att ge efter för frestelsen att gå ner på grillen mitt emot kontoret. Miriam var underbar på många sätt men någon kock var hon definitivt inte.

Erik hade många gånger i lunchrummet berättat för sina kollegor om sina storslagna planer. Det var först när kollegan Leffe berättade för Erik om fördelarna med Bulgarien. Tydligen det billigaste landet i hela Europa men ändå lockande med den pittoreska huvudstaden Sofia och vackra stränder där man kunde blanda ut sin tid med lite drinkar och njuta av värmen. Han såg Miriam framför sig när hon desperat solade långt in i September för att försöka få lite färg på kroppen när hon kom tillbaka efter deras så kallade semester som oftast inte blev mer än en båttur till Vaxholm och ett besök hos Eriks föräldrar på Österlen. Det var nu Eriks sista arbetsdag innan julledigheten och idag råkade det dessutom vara Eriks födelsedag. Erik klev världsvant in i det nedgångna lunchrummet för att knäppa på kaffebryggaren och värma upp det kallnade kaffet som stått sedan lunch. När han satte sig ned fick han syn på ett upp och nedvänt kuvert som låg på bordet. När han vände på det stod det textat ”GRATTIS PÅ FÖDELSEDAGEN ÖNSKAR GRABBARNA PÅ FIRMAN”. Precis när han läst sista ordet klampade hela manskapet in i lunchrummet.

-Öppna då för fan!, sa Leffe och tittade förväntansfullt på Erik.

Erik sprättade försiktigt upp kuvertet och fann hela tre tusen kronor och en bläckstrålesutskriven bild på den Bulgariska flaggan.

- Ett litet bidrag till resan. Alla grabbarna har skramlat. Njut nu för fan!, skrockade Leffe medan han tog den förstummade Erik i hand och gav honom en grabbkram.

-Det hade ni verkligen inte behövt, snörvlade Erik och försökte hålla gråten tillbaka.

-Nej,det vet vi väl, men vi har haft betydligt jävligare chefer än dig, skrattade Leffe och drog sin armbåge i sidan på Erik. Det gjorde faktiskt lite ont.
Man får betänka att detta var året 1987 och tretusen kronor hade ett helt annat värde. Erik kramade om alla sina kollegor innan han styrde ut sin SAAB 90 från firmans parkering. Idag hade han faktisk unnat sig att ta bilen då han fyllde år. På vägen hem åkte han förbi en resebyrå. Det första han gjorde var att få be att låna telefonen och ringa hem till Miriam. Han sa att han behövde jobba över på firman och att han skulle komma hem lite senare.

- Det kunde man ju ge sig fan på. Jag har slitit med din födelsedagsmiddag hela dagen. Jag har lagat porterstek som är din favoriträtt, svarade Miriam besviket på andra änden av luren.

- Håll maten varm. Jag lovar att den inte ska bli så sent., svarade Erik innan han bröt samtalet.

Pengarna räckte nätt och jämt till ett hotell med åtminstone en stjärna och flyg tur och retur. Visserligen bara i ekonomiklass men en gång knegare alltid en knegare tänkte Erik innan han skrev ut en check på sextusen kronor från sparbanken. Hans SAAB 90 startade plikttroget på andra försöket och inte alltför långt senare körde han in i garageporten till radhuset där garaget var belamrat med verktyg, gräsklippare, det gamla flipperspelet han någon dag skulle få tid till att laga och diverse bråte. Han kramade om Miriam, åt sin födelsedagsmiddag som sköljdes ned med några glas franskt lantvin och fick därefter sin enda officiella födelsedagspresent. Han öppnade paketet för att finna en tvärrandig sidenslips. På kortet kunde han läsa ”Det vore roligt att se dig i något annat än arbetskläder någon gång, din Miriam”.

Erik försökte prova slipsen trots att han aldrig riktigt lärt sig hur man knyter en slips. Efter några tafatta försök suckade Miriam och hjälpte honom att knyta slipsen. Den blev lite för kort. Sedan gav hon honom en puss os sade – Kom, nu går vi och lägger oss.

Dagarna följde med julstök. Erik släpade upp julsakerna från garaget, Miriam bytte gardiner och skrev ingående inköpslistor som Erik noggrant skulle följa för att julfirandet skulle bli precis som Miriam hade föreställt sig. Dagen före julafton smög Erik ut i skogen och fällde olovligt en gran som de sedan klädde tillsammans i vardagsrummet. Erik och Miriam slötittade på Kalle Ankas jul medan dom förberedda julmaten. De skålade i julöl och Skåne akvavit och när eftertexterna till Karl Bertil Jonssons julafton rullat klart var det dags att dela ut julklappar. Erik öppnade det första paketet och fann en varm yllekofta. Den var kanske aningen stickig men när Miriam berättade att hon stickat den själv de dagar Erik varit på jobbet medan hon varit hemma blev det helt plötsligt en av de finaste gåvor han någonsin fått. Därefter fick han ett litet paket med en medtagen klocka.

- Det är pappas gamla fickur. Jag har aldrig haft hjärta att pantsätta den och jag tycker det vore fint ifall den åtminstone kom till användning inom familjen menade Miriam. Erik kände sig rörd. Klockan behövde säkert en genomgående service som skulle kosta mer än vad klockan var värd men Miriam hade ändå ansträngt sig för att ge Erik fina julklappar trots sin begränsade inkomst från försäkringskassan. Erik strök bort en tår och gick ut i hallen för att hämta kuvertet från resebyrån som legat i hans arbetsjacka sedan förra veckans besök på resebyrån. Han räckte med en viss osäkerhet över det till Miriam, funderade på att ursäkta sig men tänkte att det kunde vänta tills hon hade öppnat kuvertet.

Miriam såg först lite besviken ut. Precis som ett barn som hade förväntat sig ett stort paket. Det första hon fann när hon öppnade kuvertet var en handskriven lapp med Eriks pojkaktiga handstil som löd ”*Den som har byns vackraste hustru har också den oroligaste nattsömnen*” - Bulgariskt ordspråk.

Miriam såg frågande på Erik innan hon tittare ned i kuvertet igen. Där kom hon att finna två flygbiljetter till Sofia och en hotellvistelse en hel vecka. Erik harklade sig ursäktande och sade
– Jag vet att du alltid har velat åka till Spanien men..
Innan han hann avsluta sin mening slängde sig Miriam i hans armar och lyckades mellan tårarna frammana – Tack, min älskade fina man!

Kapitel 2

Livet hade sin gång i den lilla Rissne och medan Erik jobbade på dagarna såg Miriam till att hålla deras radhus hemtrevligt i den mån hon orkade. De krigade båda sig igenom dagarna med sina olika förutsättningar men till skillnad från tidigare så jobbade dom emot ett gemensamt mål. Resan till Bulgarien. Den långa mörka vintern tog till sist slut, våren slog ut i all sin härlighet och nu var det inte många månader kvar tills de skulle få lön för alla år som de vandrat genom regn av spik i ett livets väntrum där klockan verkade ha slutat att fungera.

Garageuppfarten fylldes av slask som sedan mynnade ut i regn för att sedan gå över i solsken och ett hopp om framtiden. Erik hade flera gånger av både otålighet och en viss oro återkommit till resebyrån med hundratals frågor om logistik och ibland bara av nyfiken inför ett land han aldrig besökt. Ibland hade han av någon anledning en tendens att blanda ihop Bulgarien och Rumänien. Ibland kunde han läsa en artikel om Rumänien för att nästa dag infinna sig på resebyrån och inse att han oroat sig helt i onödan. Resfebern skulle vara i nästan sex månader.

Tre veckor innan avfärd satt de vid köksbordet och planerade. Redan två veckor innan började dom att packa sina väskor och många morgnar stod Erik och svor för att alla hans underkläder var nedpackade och han fick morgontrött stå och riva i resväskorna. Efter detta kom han inte sällan hem till en upprörd Miriam som menade att han hade förstört hela packningen. Det slutade med att Erik i smyg köpte nya underkläder på Domus för att undvika onödiga gräl när han kom hem ifrån jobbet.

När det äntligen var dags att åka kunde dom inte sova en blund. Dom satt hela natten och trippelkollade flygbiljetter, pass och avgångstider och diskuterade medan dom oroade sig över allting och målade upp alla möjliga scenarion. Från början var tanken att dom skulle ta sin SAAB 90 till Benstockens långtidsparkering och sedan åka transfer till Arlanda terminal 5. Att det var just terminal 5 ville dom vara säkra på efter att ha kollat åtskilliga gånger på flygbiljetterna och ringt resebyrån flera gånger under dagen. För att lugna nerverna öppnade Miriam en flaska Tirnave. Det skulle egentligen bara bli ett glas men på grund av resfebern blev det istället två flaskor. Detta gjorde dom ännu mer oroliga då deras planer skjutits i sank och dom beställde istället en taxi fem timmar innan planet skulle lyfta. När väskorna till sista var incheckade hade dom över tre timmar kvar på Arlanda innan flyget skulle lyfta. Dom hann nästan bli bakfulla innan planet till sist lyfte och dom fick några timmars sömn på planet innan äventyret skulle börja.

När dom äntligen kom av planet och väntat i vad som kändes som en evighet på sitt bagage hamnade Erik och Miriam efter mycket om och men på en buss som skulle ta dom in till stadskärnan i Sofia. Väl framme väntade ännu en överraskning då dom efter ännu en nervös koll i sina papper såg att dom inte kunde checka in på sitt hotell förrän klockan 16:00. Klockan var nu bara 10:00 och dom var turister i ett främmande land. Släpandes på sina resväskor lyckades dom till sist hitta en turistinformation som berättade att den stora katedralen Alexander Nevskij dubblerade som baggageförvaring. Dom satte sig mitt emot katedralen för att äta en lättare lunch och dricka kaffe innan dom skulle lämna in bagaget och se sig omkring i staden tills dess att dom kunde checka in. För första gången på flera veckor får Erik och Miriam äntligen pusta ut.

Erik och Miriam går in vid sidoingången till katerdral Alexander Nevskij och får för första gången bekanta sig med den lokala valutan Lev. Erik tycker att det påminner om låtsassedlarna i Monopol och har svårt att omvandla pengarnas värde i huvudet.
Han väljer att lita på personalen vid bagageförvaringen och plockar fram sedlar ur sin magväska för att täcka kostnaden för förvaringen. Dom strosar sedan världsvant nedför den stora gågatan Vitosha boulevard som lokalbefolkningen verkar uttala Vitoshka.
Där är det både restauranger, caféer, butiker och små stånd som som säljer allt ifrån grönsaker till souvenirer. Givetvis blir dom sugna redan nu att köpa allt möjligt men lägger band på sig själv och menar att det är ändå första dagen i Sofia. Det kommer att finnas kvar senare.

Klockan är fortfarande bara 12:00 och nu börjar trötttheten att ta ut sin rätt.
Värmen är påtaglig och dom sätter sig på första bästa uteservering och beställer på knackig engelska in varsin flaska av den lokala ölen Kamenitza. Erik tycker att den påminner en del om tysk öl men hinner inte tänka så mycket mer då han är varm och bara vill släcka törsten. En öl blir snabbt två och dom väljer att beställa in två glas vatten. Dom blir båda förvånade då det visar sig att flaskorna med vatten visar sig kosta mer än ölen men betalar och reser sig sedan för att vandra vidare. Efter ytterligare någon timmes vandrande i stadskärnan bestämmer det sig ändå för att hämta ut väskorna och bege sig till hotellet för att undersöka möjligheten att få checka in lite tidigare. Den långa resan med dålig sömn börjar ta ut sin rätt på humöret. När väskorna är uthämtade står dom mitt framför huvudentrén till den stora katedralen. Miriam frågar – Ska vi inte gå in och titta i katedralen nu när vi ändå är här?

Eriks blick har fastnat fullkomligt på entrén till katedralen. Miriam försöker få kontakt med honom utan resultat. Erik är som uppslukad av en annan värld. Det kanske egentligen inte kallas för ett burspråk. Vem vet egentligen vad alla delar av en katedral kallas för? Kanske är det ett valv? Kanske heter det något helt annat? I Eriks sinne är det och kommer alltid att förbli ett burspråk. Han tänker på när han växte upp i miljonprojektet utanför Stockholm och ibland fick följa med en kompis hem som bodde en bit utanför förorten i ett av de finare villaområdena. Första gången han såg ett burspråk blev han genast fascinerad. Ett utanpåliggande fönster som dolde ett helt mysterium innanför sig. Det såg märkligt ut men ändå fruktansvärt vackert. Entrén på katedralen Alexander Nevskij är något helt annat. Det är som att se livet i färg för första gången. Miriam stöter till sist Erik i sidan och frågar – Vad är det med dig? Ska vi gå in eller?

Erik kvicknar till och dom börjar långsamt gå in i katedralen. Den är full av vackra ikoner och bänkrader där många synder har blivit skenheligt förlåtna i den ortodoxa katedralen helgad åt förutom helgonet Alexander Nevskilj även åt de soldater som stupat i det rysk-turkiska kriget. En informationstavla upplyser om att katedralen stod färdig först 1924 vilket Erik finner egendomligt då många kyrkor i Sverige är så gamla som 1100-tal men ändå inte i närheten lika fantastiska som denna. Han kommer på sig själv med att hela tiden snegla mot utgången. Det gör även Miriam.

- Är det så tråkigt så att du har så bråttom härifrån?
- Nej, jag skulle bara vilja titta lite mer på utsidan, svarar Erik.
- Men gör det så stannar jag kvar här. Jag vill tända ett ljus för mamma som inte är med oss längre, svara Miriam otåligt.

Erik går med stapplande steg ut från katedralen och ställer sig mitt framför entrén. Han tar hela tiden fler steg tillbaka tills han får optimal sikt på burspråket.
Det är det mest majestätiska han någonsin har sett. Han plockar upp sin Canon-kamera ur bröstfickan och knäpper av hela rullens tjugofyra bilder i ett svep. Han låter kameran spola tillbaka filmen och gömmer sedan filmrullen i sidofickan på sina kakifärgade shorts. Han blir stående framför det han kallar för burspråket till han känner Miriam rycka tag i hans arm.
- Kom nu så letar vi upp hotellet. Jag är både trött och utsvulten.
Det var inte mycket till portioner vi fick till lunch.

Erik torkar svetten ur pannan och följer lydigt med. Han kan dock inte låta bli att vända sig om ett flertal gånger innan katedralen med sitt burspråk till sist är utom synhåll.

Kapitel 3

Efter att dom checkat in på sitt fina hotell, lagt in sina kläder i garderoben och låst in sina pass och större av delen av reskassan i ett kassaskåp på hotellrummet beger sig Erik och Miriam ut för att äta middag. Dom har vilat på hotellrummet ett par timmar, duschat, hämtat en stadskarta i receptionen och beträder nu Sofias gator som helt nya människor. Dom går till en restaurang som hotellet har rekommenderat och beställer in den lokala rätten shopska-sallad som Erik mest tycker påminner om en grekisk sallad. Till varmrätt blir det kavarma som han liknar vid en slags kalops med mer grönsaker.

- Nu när vi äntligen är utomlands kan du väl passa på att njuta lite istället för att jämföra allting med Sverige?, menar Miriam. Erik hör att Miriam pratar medan hans tankar är någon helt annanstans. Det bulgariska burspråket har dröjt sig kvar i hans minne och han känner sig som ett otåligt barn. Mitt i varmrätten väljer han att ursäkta sig och säga att han måste gå på toaletten. - Jag måste gå på toaletten. Jag är inte van vid maten här nere. Beställ ett glas vin till så länge.

När han kommer ut från restaurangen plockar han fram stadskartan ur sin bröstficka och rusar mellan gränderna fram till gatan som leder mot Alexander Nevskij katedralen. Vinet har fått fäste i blodet och han snubblar till några gånger men lyckas räta upp kroppen utan att ramla. På kvällarna har man lyst upp katedralen med strålkastare och den är nästan vackrare än vad den är på dagen. Återigen finner han sig själv framför entrén stirrandes på det vackra burspråket. Han vaknar upp ur sin dvala med ett ryck och skyndar tillbaka till restaurangen. När han kommer tillbaka till bordet där Miriam sitter har hon nästan druckit en hel karaff rödvin. - Vart har du hållit hus?! Vet du hur länge jag har suttit här ensam?!, säger Miriam irriterat.

Erik går igenom en malström av tankar för att hitta på en bra ursäkt innan han till sista svarar – Jag tog en nypa luft och gick vilse. Jag är ledsen. Jag kan bjuda på dessert om du vill? Miriam verkar godta hans ursäkt och beställer in baklava medan Erik smuttar på en rakia. De går sedan en promenad längs vandringsleden i Vitshaberget innan dom söker sig tillbaka till hotellet. Det har varit en lång dag och Miriam somnar nästan direkt. Erik ligger fortfarande vaken med sina tankar tills solen går upp och hinner ta en dusch innan Mirian vaknar och dom beger sig ner till frukostbuffén. Medan dom äter frukost går dom igenom materialet dom plockat på sig på turistbyrån. Miriam vill gärna åka till Sunny beach vilket ligger nästan fyra timmar från Sofia.
- Jag trodde inte vi skulle åka på solsemester? Hinner han knappt fråga innan Miriam snäsigt svarar
– Men kära nån, ska jag någonsin få lite färg?! Nu när vi äntligen har kommit utomlands?

Erik föreslår att Miriam kan få några timmar för sig själv på stranden medan han fortsätter att bekanta sig med staden. Kanske kan han hitta ett trevligt ställe att äta middag på ikväll? Kanske ligger det en annan strand lite närmare? Miriam har dock redan siktet inställt på Sunny beach om hon så ska behöva betala ur egen ficka. Dom skiljs som ovänner och Erik går tillbaka upp på hotellrummet medan Mirian börjar leta efter bussarna som åker mot Sunny beach. Det sista dom bestämmer sig för är att ses utanför hotellet klockan 19 för att åtminstone äta middag tillsammans. Bussen försvinner ur sikte och Erik drar snabbt på sig en ny skjorta innan han med taktfasta kliv beger sig ner mot katedralen.

När han väl är framme sätter han sig på en uteservering mitt emot Alexander Nevjik och hamnar som i trans, Den stora katedralen tornar sig upp mot himmelen och burspråket tilltalar honom med sin lockande ton. Plötsligt kommer fragment av barndomen tillbaka. Sommarlovet hemma hos mormor och morfar, jordgubbssaft i trädgården, första gången han hörde Led Zeppelin, hans första kyss, hur grannpojkens nya Crescentmoped glänste i solen när den var nytvättad och många andra minnen som smakar av en tid.
Han beställer in en rakia för att förstärka känslorna, sedan en till. Känslorna eskalerar mer och mer för varje glas. Han har aldrig någonsin känt sig så levande förut.
Han betalar notan och vinglar iväg till en supermarket i närheten av torget. Där köper han en hel flaska rakia som inte kostar mer än motsvarande tolv svenska kronor. Han slår sig ned på marken mitt framför katedralen och blir än en gång hänförd av burspråket och dess skönhet. Till sist blir allting för mycket och han somnar. Han vaknar av en hård spark i ryggen och vet inte vart han är någonstans.

Miriam ångrar att hon åkte till Sunny beach. Det är hög musik, massor av ungdomar som spelar volley ball och solen verkar oftast gå i moln och hon fryser trots att det är 22 grader varmt. Hon samlar ihop sina saker och påbörjar bussresan hem tillbaka till Sofia och hotellet. När hon till sist kommit fram går hon upp till hotellrummet och finner att det är tomt. Hon går ner till receptionen och frågar på knackig engelska – Have you seen my husband? Has my husband been here?

Receptionisten verkar knappt förstå vad hon säger och Miriam känner en känsla av panik stiga i kroppen. Hon halvspringer längs gränderna i Sofia och letar förtvivlat efter Erik. När hon äntligen lugnat ned sig bestämmer hon sig för att vänta till klockan 19 som avtalat. Hon sätter sig i hotellbaren och beställer ett glas vin. Klockan är bara 17 och Miriam är redan inne på sitt fjärde glas vin. Hon börjar känna sig berusad och vill inget hellre än att Erik ska komma innanför glasdörrarna samtidigt som hur är ursinnig på honom. Efter sitt femte vinglas börjar jorden att snurra och hon väljer att gå upp och vila på hotellrummet. Hon vaknar med ett ryck och ser på klockradion att klockan har blivit 21. Hon springer ner till receptionen och frågar återigen efter sin man. Här kan varken engelska eller hennes väldigt begränsade skolspanska hjälpa henne. Hon kan varken tala eller begripa ett enda ord på bulgariska. Hon ber receptionen att ringa polisen och att dom ska komma till hotellet. Efter vad som känns som en evighet dyker polisen upp. Miriam får åka med till polisstationen och efter ytterligare en timme anländer en tolk. Förtvivlad och fortfarande lite berusad försöker hon förklara situationen. Det känns som dom inte tar henne på allvar på grund av att hon är lite full och efter ytterligare en stund kommer en man i kostym in i förhörsrummet. Han stinker cigarettrök och ser ut som att han har blivit väckt mitt i natten. När Miriam återigen förklarat situationen gnuggar sig mannen i ögonen och förklarar – Yes, your husband is here. We found him drunk sleeping in front of the cathedral. He is now in custody by the Bulgarian state.

Miriam ber att få låna en telefon och kommer till sist fram till svenska ambassaden. Erik kommer till sist ut från ett rum eskorterad i handbojor. Det ser ut som att han har spyor på sin skjorta. Efter att Miriam har fyllt i ett par blanketter och betalat polisen ett antal sedlar som hon hittar i Eriks magväska får dom till sist åka tillbaka till sitt hotell. Erik är knappt kontaktbar och hotellpersonalen får hjälpa Miriam att få upp honom till hotellrummet. När hon äntligen lyckats få av honom kläderna och lagt honom i sängen vaknar Erik till för en sekund och sluddrar – Världen kan vara så vacker men det kommer aldrig du att förstå. Sedan somnar han och snarkar högljutt hela natten. Miriam sitter vaken på balkongen hela natten och försöker förstå vad som har hänt. Hon lämnar hotellrummet innan Erik har vaknat. Då är klockan 14 på eftermiddagen.

Miriam sätter sig på en uteservering för att tänka. Hon beställer in en flaska mineralvatten och en cappucino. Den hinner knappt svalna innan kyparen kommer ut med en tequila sunrise. Hon förklarar att hon inte har beställt något när kyparen pekar på en man några bord bort. Miriam nickar som en gest att säga tack. När det gått ett par minuter kommer mannen över till Miriams bord och frågan om han får slå sig ner.
Han är klädd i vita linnekläder, en klädsam skäggstubb som är max tre dagar gammal och sandaler. Han har gyllenbrun hy och är väldigt vacker. Han tar av sig sin hatt innan han sträcker fram handen och säger – Hello, my name is Dimitar. May I sit down?
Det självklara svaret hade varit nej men efter gårdagens nederlag väljer Miriam att ge livet en chans. Hon rodnar och hinner tvivla en sista gång innan hon svarar – Yes, please.

Det är bara Miriam och Dimitar som vet vad som händer härnäst. Miriam kommer ta med sig detta i graven när hon dör 35 år senare.

Erik vaknar upp av att han fryser. ACn står på fullt blås och han har bara ett tunt lakan på sig. Han har en fruktansvärt dålig smak i munnen och när han reser sig upp ur sängen för att gå till badrummet trampar han i en spya. Han tar allt toalettpapper som finns i badrummet och torkar upp spyorna. Pappret spolar han sedan ned i toaletten.
Efter en lång dusch sätter han på sig nya kläder och går ned till hotellbaren och beställer ett stort glas apelsinjuice. Han minns ingenting av gårdagen men hans ångest talar för att han på något sätt har gjort bort sig. Han går nedför Vitosha boulevard och tar sig tiden att titta i varje butik. Han köper en kortlek med vackra motiv över Sofia och en stråhatt tills han till sist stöter på en bok som handlar om Alexander Nevij katedralen. Han betalar och fortsätter gatan ner. Han går in i varenda turistbutik och varje gång han hittar en ny bok eller ett vykort med katedralen köper han det också. Svetten lackar och han slår sig ned på en uteservering och beställer en öl av märket Zagorka och en rakia för att försöka jämna ut sin bakfylla. När han betalat och gått finner han precis runt hörnet återigen katedralen. Ännu en gång blir han ståendes framför den stora byggnaden och i vanlig ordning fokuserar han sin blick på burspråket. Efter vad som känns som en evighet vinglar han tillbaka till hotellet där han finner Miriam gråtandes på hotellrummet. Miriam återger vad som hänt under gårdagen vilket Erik inte minns någonting av. Dom äter middag i hotellrestaurangen och bestämmer sig för att avbryta semestern i förtid. Dagen efter checkar dom ut från hotellet, åker taxi till Sofias flygplats och säger inte ett ord till varandra under hela flygresan. På ett regnigt terminal 5 på Arlanda är semesterpengarna slut och dom åker flygbuss till St Eriksplan och sedan tunnelbana hem till förorten där dom bor.

En talande tystnad sprider sig i rummet dom kommande månaderna. Erik sitter mest inne på sitt arbetsrum och bläddrar i sina böcker om Sofia. Ibland när Erik inte är hemma hittar hon kartor, faktaböcker och utskrifter som alla verkar handla om Alexander Nvjik-katedralen. Katedralen är med spritpenna inringad på varenda karta och små otydbara anteckningar på små lappar ligger ofta i anslutning. Erik går till jobbet som vanligt och pengarna kommer in. Däremot så verkar han sluten och tar oftast med sig middagen in till sitt arbetsrum istället för att äta tillsammans med Miriam.

Då Erik verkar sakna tillvaron i Sofia så väljer hon en dag att ta med sig fotorullarna från Sofia till Fotoquick som kan framkalla bilder på bara en timme. När hon letar efter bilnycklarna i Eriks jacka finner hon ytterligare en filmrulle i innerfickan. Hon tar med sig även denna till framkallning. Hon äter en panini och dricker en cappuccino medan framkallningen pågår. När hon kommer hem kan hon inte hålla sig utan börjar bläddra igenom bilderna. En av de framkallade rullarna visar sig enbart innehålla bilder på Alxander Nevjik- katedralen.

Majoriteten är dessutom inzoomade på entrén och det majestätiska burspråket.
När Erik kommer hem frågar hon försiktigt – Varför har du tagit en hel filmrulle på bara katedralen?

- Vart har du hittat den? Den är MIN!, vrålar Erik och tappar förståndet totalt.
Han låser sedan in sig i sitt arbetsrum och kommer inte ut på två dagar. När han till sist kommer ut ur sitt rum går han bara förbi Miriam utan att säga ett ord, byter om, tar på sig skorna och smäller sedan igen ytterdörren. Miriam står helt handfallen och känner inte igen sin egen man längre. Tre dagar senare har Erik fortfarande inte kommit tillbaka. Eriks chef från hans arbetsplats ringer hem till Miriam och undrar om Erik är sjuk eftersom han inte kommit till jobbet eller hört av sig på flera dagar. Efter kontakt med polisen visar det sig att Erik har beställt en flygbiljett till Bulgarien för några dagar sedan. Miriam märker i samma veva att det saknas flera tusen kronor ur hushållskassan. Många av Eriks kläder fattas också i garderoben inklusive dom han köpte nya på Domus när dom hade packad väskorna inför sin resa. Detta är 1987 och det går inte att spåra människor via mobilmaster och kontokort. Miriam får aldrig träffa Erik igen.

Kapitel 4

Erik har nästan inga pengar kvar men det spelar ingen roll. Ingen har givit honom någonting gratis här i livet. Han har äntligen funnit något som uppskattar och förstår honom. Klockan är 03:47 när Erik Hjelt efter en lång resa slår sig ned på torget framför Alexander Nrjvik-katedralen. Han har sin egen galenskap, en flaska rakia och skönheten framför sig. Ingen kommer någonsin att tacka honom för någonting annat. Han är en av dom få som funnit lyckan i det mänskliga lidandets maskineri.

Ivanka Georgiava har i vanlig ordning inte lyckats somna och tar en promenad med sin hund vid femtiden på morgonen. Hon hittar en man sovandes på marken framför katedralen. Hon försöker utan framgång att väcka mannen. Hon känner att han har en svag puls och tar en Lev ur sin kappa som hon lägger in i närmaste telefonkiosk.
Hon slår nödnumret och när hon får svar på andra sidan linjen utbrister hon
– Jag har hittat en medvetslös man utanför katedralen. Ni måste skynda er hit!

En stund senare anländer polis och ambulans till Alexander Nevij-katedralen.
Erik läggs på en bår och färden bär av mot Saint Ivan of Rila University hospital.
Eriks hjärta stannar innan ambulansen har anlänt.

Efter kontakt med svenska ambassaden och polisen i Sverige lyckas polisen identifiera Eriks kropp och det rings ett samtal till Miriams och Eriks bostad fem dagar efter att Erik har försvunnit. Efter lite svårigheter och språkförbistring når budskapet fram och Miriam inser var som har hänt hennes make.
När den värsta chocken har lagt sig blir Miriam helt utom sig.
Hon går in i Eriks arbetsrum och river sönder alla hans kartor och böcker som har med Bulgarien att göra och öppnar en flaska vin. Sedan sitter hon uppe hela natten och luktar på Eriks smutsiga arbetskläder, tittar på gamla foton av dom tillsammans och skriker i förtvivlan samtidigt som hon fortsätter att berusa sig med billigt lantvin. Det är först tre dagar senare när Miriams syster ringer och erbjuder sin hjälp som hon kan få grepp om tillvaron igen. Miriam måste åka ner till Sofia för att identifiera kroppen innan processen kan fortsätta. Hennes pappa bekostar resan ner till Bulgarien och Miriam envisas med att åka själv. På sjukhuset behöver hon bara se vigselringen för att kunna identifiera Eriks kropp.

Hon känner en lättnad och känner sig nästan tom i själen när hon slår sig ned på en uteservering mitt emot den stora katedralen. Plötsligt dyker hennes nygamla förälskelse Dimitar upp från ingenstans, Det känns på något vis fel men Miriam väljer ändå att berätta hela historien för honom och får till sist släppa ut all sin förtvivlan i Dimitars armar. Han frågar henne vad hon tror att Eriks sista vilja hade varit.
Då Erik och Miriam bara är trettiosju respektive fyrtiotvå år gamla har dom aldrig haft någon tanke på ett testamente då ingen av dom har haft några tillgångar av betydelse.
Miriam bestämmer sig för att hon vill sprida Eriks aska utanför Alexander Nevij-katedralen. Dimitar förklarar för henne att katedralen inte har en tillhörande kyrkogård och att det vore olagligt att sprida askan där. Miriam tar en stor klunk av sitt vinglas innan hon fokuserar på Dimitar och säger – Antingen är du med mig eller emot mig.
Efter en viss eftertanke berättar Dimitar att hans bror är veterinär och att han har en idé.

Dagen efter hämtar Miriam ut kvarlevorna av Erik i en urna. Hon möter upp Dimitar på en av dom mindre gatorna i närheten av katedralen och väntar tills torget framför katedralen är helt tomt. Till sist så vågar dom sig fram och Miriam sprider ut Eriks aska framför entrén till Alexander Nevij-katedralen. Hon blir tårögd och tänker för sig själv – Sov gott min älskade man, hoppas du får vila på denna plats som du älskade så när min kärlek inte räckte till. En vindpust tar sedan tag i askan och sprider den vidare till nya äventyr. Kvarlevorna från en abessinierkatt får ta Eriks plats i urnan.

Miriam tar farväl av Dimitar och nästa dag sitter hon på planet hem till Stockholm. Bredvid sig har hon urnan som hon två dagar senare ska ha med sig till Eriks begravning. I Lötsjö kapell har släktingar och vänner samlats. Leffe som var Eriks närmaste arbetskamrat och kanske enda vän möter Miriam med en stor kram och beklagar sorgen.
- Det var ju förjävligt att det skulle sluta såhär. Det var ju jag som tipsade honom om Bulgarien, säger Leffe och ser bekymrad ut.

- Det är ingen fara, svarar Miriam.

I sällskap av familj och vänner sänker Miriam ned urnan i Eriks familjs familjegrav.
Det är i mitten av november och det är en slags blandning av rimfrost och duggregn i Stockholm. I Sofia är det arton grader varmt och sol. Det bulgariska burspråket blir kysst av solen medan begravningssällskapet beger sig vidare för att dricka begravningskaffe i den anslutande byggnaden till kapellet. När Miriam till sist kommer hem går hon in i Eriks arbetsrum och hittar ett vykort på Alexander Nevij-katedralen. Hon skriver ett kort till Dimitar fast hon inte har någon adress utan skriver bara ”Dimitar, Sofia, BULGARIEN”. Hon förklarar att dom kanske kan ses en dag men just nu måste hon få vara ifred ett tag. Hon lägger det på postlådan dagen efter och förstår att det troligtvis aldrig kommer att komma fram. Hon avslutar med ett ordspråk som hon funnit i Eriks anteckningar.

”Det finns ingen rak väg till den plats dit det är värt att gå” - Bulgariskt ordspråk.

SLUT

Epilog

Jag har aldrig varit i Bulgarien men har gjort en del research. Allt kanske inte stämmer men jag hoppas att läsaren ändå lyckas se det vackra i dessa ögonblick. Tack och förlåt.

/Alexander

Fisksätra 2025-11-17